

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Strategiei naționale de sănătate
”Sănătatea 2030”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Strategiei naționale de sănătate ”Sănătatea 2030” (SNS) a fost elaborat de Ministerul Sănătății, cu participarea activă a reprezentanților Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, Universității de Stat de Medicină și Farmacie ”Nicolae Testemițanu”, reprezentanților instituțiilor medico-sanitare publice și ai prestatorilor privați în sănătate, societății civile, precum și experți naționali și internaționali.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Elaborarea proiectului SNS este stabilită în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 235/2021, și în proiectul Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023. Concomitent, sănătatea este unul din cele 10 obiective setate în Strategia națională de dezvoltare ”Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022, și anume, Obiectivul general 5. ”Îmbunătățirea stării de sănătate fizică și mintală a populației prin contribuția activă a unui sistem de sănătate modern și eficient, care răspunde nevoilor fiecărui individ”.

Elaborarea proiectului SNS este dictată de necesitatea imperioasă de transformare complexă a sistemului de sănătate într-un sistem sanitar rezilient la provocările demografice, economice, politice etc., și la urgențele de sănătate publică. Astfel, SNS urmează să aprofundeze implementarea direcțiilor prioritare în domeniul sănătății cuprinse în Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, focusate pe îmbunătățirea sănătății populației prin contribuția activă a unui sistem de sănătate modern și eficient.

SNS derivă din necesitatea de a continua reformele inițiate de precedenta strategie sectorială, Strategia de dezvoltare a sistemului de sănătate pentru anii 2008-2017, care a oferit cadrul strategic pentru abordarea coerentă a provocărilor majore din sectorul sănătății, iar implementarea acesteia a rezultat într-o serie de transformări importante la nivelul întregului sistem, inclusiv: consolidarea guvernantei în sănătate; creșterea stabilității financiare a sistemului de sănătate și o mai bună protecție financiară pentru întreaga populație; dezvoltarea mecanismelor de plată; transformarea serviciilor de sănătate și a modelelor de îngrijire; și creșterea resurselor pentru sănătate. Totodată, rezultatele implementării Strategiei de dezvoltare a sistemului de sănătate pentru anii 2008-2017 indică, că aceasta și-a atins parțial obiectivele, iar criza pandemică declanșată în anul 2020 a evidențiat deficiențe structurale și funcționale semnificative ale sistemului de sănătate din Republica Moldova.

În același timp, angajamentele asumate de Republica Moldova în Acordul de Asociere și Programul de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova pentru anii 2021-2027 și conectarea Republicii Moldova la spațiul european, inclusiv în contextul obținerii în anul 2022 a statutului de țară candidat pentru aderarea la UE, presupune un angajament ferm de a-și reforma politicile interne în conformitate cu legile și practicile UE în toate domeniile, inclusiv cel de sănătate publică.

La fel, SNS este axată pe atingerea Țintelor fixate de Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) cu impact asupra sănătății omului. În special, ODD 3 din Agenda 2030 - Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării pentru toți la toate vârstele, subliniază angajamentul global, asumat și de Republica Moldova, de a dezvolta o societate sănătoasă și de a proteja dreptul fiecăruia de a se bucura de cel mai înalt standard de sănătate fizică și mintală realizabil.

Prin implementarea SNS, va fi dezvoltat un sistem de sănătate performant, rezilient și echitabil, capabil să răspundă la urgențele de sănătate publică globale/regionale, precum și o populație sănătoasă, fizic și mental. Totodată, rezultatele SNS vor influența reușita implementării Strategiei de dezvoltare „Educația 2030”, Strategiei de dezvoltare a sectorului de tineret „Tineret 2030”, Programului privind îmbătrânirea activă și sănătoasă (2023-2027), Programului național

pentru protecția copilului pe anii 2022-2026, Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2022 – 2027, Programului național strategic în domeniul securității demografice a Republicii Moldova (2011-2025), Programului de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025 etc.

Astfel, SNS constituie cadrul strategic de bază pe termen lung pentru transformarea sistemului de sănătate al Republicii Moldova într-unul modern și eficient, care răspunde nevoilor fiecărei persoane și asigură îmbunătățirea stării de sănătate fizică și mintală a populației

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu conține norme de armonizare a legislației naționale cu legislația UE.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

SNS va asigura îmbunătățirea nivelului de sănătate al populației Republicii Moldova prin fortificarea și îmbunătățirea funcționării următoarelor domenii: 1. Sănătate publică; 2. Servicii medicale integrate și de calitate pentru fiecare; 3. Medicamente și dispozitive medicale accesibile; 4. Personal medical motivat și bine pregătit; 5. Sistem de sănătate digitalizat; 6. Sistem de sănătate sustenabil financiar; 7. Guvernare și leadership eficiente ale sistemului de sănătate.

Proiectul Strategie cuprinde următoarele compartimente:

Introducere

Prezintă informația referitoare la importanța, necesitatea și contextul care a condiționat elaborarea SNS, relevanța cu Strategia națională de dezvoltare "Moldova Europeană 2030", Programul de activitate al Guvernului și angajamentele internaționale asumate de către Guvern, perioada propusă pentru implementare, părțile implicate în elaborarea SNS.

Analiza situației

Describe principalele probleme din domeniul sănătății și a cauzelor acestora, fixate în rapoartele și studiile elaborate de autoritățile și instituțiile naționale, inclusiv cu suportul partenerilor de dezvoltare.

Viziunea, valori fundamentale și principii de bază

Viziunea: Populația Moldovei este mai sănătoasă prin contribuția activă a unui sistem de sănătate modern și eficient, care răspunde nevoilor fiecărei persoane.

Valori fundamentale și principii de bază: Centrare pe persoană; Echitate și nediscriminare; Respect și demnitate; Calitate și accesibilitate; Capacitate de răspuns; Utilizare rațională și eficientă a resurselor; Transparență și responsabilitate; Etica profesională; Împuternicirea personalului din sănătate; Responsabilitate individuală; Angajament pentru obiectivele strategice.

Impactul Strategiei

Impactul Strategiei se va măsura prin indicatorii identificați și incluși în proiectul de document și prin evaluările intermediare și la sfârșit de termen.

Obiectivele și direcțiile prioritare

Strategia urmează a fi realizarea prin atingerea unor obiective generale, grupate pe șapte componente:

1) Sănătate publică:

Republica Moldova va avea un sistem de sănătate publică orientat spre protejarea sănătății, prevenirea bolilor și promovarea comportamentelor responsabile față de sănătatea proprie și cea publică, fundamentat de capacități instituționale și operaționale solide, ce asigură inclusiv prevenirea răspândirii bolilor transmisibile și pregătirea și răspuns adecvat la epidemii.

2) Servicii medicale integrate și de calitate pentru fiecare

Servicii medicale moderne orientate spre necesitățile de sănătate ale populației, care au la bază principiul de prestare a serviciilor de sănătate integrate centrate pe persoană, și plasează persoana cu nevoi și vulnerabilități în centrul rețelei de servicii, susținute de mecanisme funcționale de organizare și coordonare între serviciile de sănătate la toate nivele: primar, secundar și terțiar, interconectate cu serviciile sociale, inclusiv prin implicarea entităților atât de nivel central, cât și local.

3) Medicamente și dispozitive medicale accesibile

Sistemul de sănătate garantează accesul la tratamente medicale pentru toți pacienții prin sporirea disponibilității și accesibilității medicamentelor și dispozitivelor medicale moderne, inclusiv a produselor necesare în situații de criză.

4) Personal medical motivat și bine pregătit

Statul elaborează și implementează mecanisme ce asigură dezvoltarea și menținerea forței de muncă în sistemul de sănătate pentru a răspunde la nevoile de servicii de sănătate ale populației, și protecția sănătății mentale și a bunăstării lucrătorilor medicali.

5) Sistem de sănătate digitalizat

Sistemul de sănătate dezvoltă și aplică soluțiilor digitale sustenabile în materie de sănătate și asistență medicală, care asigură accesul la asistență medicală de calitate și contribuie la creșterea eficienței globale a sectorului sănătății, garantează cetățenilor acces securizat la datele lor cu caracter personal privind starea de sănătate și oferă instrumente digitale pentru a-și îngriji sănătatea, a preveni îmbolnăvirile și comunica și interacționa cu prestatorii de servicii medicale.

6) Sistem de sănătate sustenabil financiar

Statul asigură extinderea gradului de acoperire a populației cu asigurare medicală în cadrul sistemului AOAM și diminuarea nivelului plăților din buzunar pentru serviciile de sănătate, în special pentru medicamente, sporirea finanțării din surse publice a sistemului de sănătate, inclusiv prin revizuirea formulei de transfer pentru sănătate din bugetul de stat și a contribuțiilor la fondurile AOAM, dar și prin colectarea altor mijloace financiare necesare pentru buna funcționare a sistemului de sănătate.

7) Guvernare și leadership eficiente ale sistemului de sănătate

Îmbunătățirea guvernancei în sănătate, atât, la nivel central, cât, și local va asigura elaborarea și implementarea politicilor informate de evidențe cu implicarea întregului guvern și întregii societăți din perspectiva abordării nimeni să nu fie lăsat în urmă. Consolidarea sistemului de sănătate va fi axată pe crearea mecanismelor de guvernare incluzive, ghidate de abordări care acordă prioritate proceselor decizionale transparente și multisectoriale, reduc corupția și garantare a responsabilității.

SNS stabilește direcțiile prioritare de intervenție în sistemul de sănătate până în anul 20230 și rezultatele ce urmează să fie atinse.

Riscurile de implementare

Sunt descrise riscurile anticipate și măsurile de diminuare sau înlăturare a acestora.

Proceduri de monitorizare, raportare și evaluare

SNS va fi implementată în perioada anilor 2023-2030, prin intermediul Programelor naționale sectoriale. Programele naționale sectoriale vor oferi opțiuni detaliate de politici și vor asigura respectarea standardelor privind drepturile omului, vor fi centrate pe reducerea inegalităților, fi în funcție de gen, vârstă, mediu de reședință (rural/urban), dizabilitate, etnie și/sau limbă vorbită, și vor include toate țintele și indicatorii de monitorizare a ODD relevanți sectorului, adaptați la contextul național al Republicii Moldova.

5. Fundamentarea economico-financiară

Costurile necesare pentru implementarea SNS vor fi reflectate în Programele naționale sectoriale și vor fi acoperite de: 1) Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală; 2) Bugetul de stat; 3) Bugetele autorităților publice locale; 4) Mijloacele financiare ale organizațiilor internaționale; 5) Suportul oferit de partenerii de dezvoltare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de hotărâre a Guvernului se integrează organic în cadrul normativ în vigoare și nu necesită modificarea altor acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul SNS a fost supus exercițiului de consultări publice de două ori: 7-8 decembrie 2020

și 22 decembrie 2021 (<https://ms.gov.md/comunicare/buletin-informativ/ministerul-sanatatii-a-organizat-consultari-publice-privind-proiectul-strategiei-nationale-de-sanatate-2/>), la care au participat reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, partenerii de dezvoltare, reprezentanți ai societății civile și mediului academic, ai instituțiilor medico-sanitare publice și private.

Totodată, în contextul respectării prevederilor Legii 100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind consultările publice a proiectului SNS este plasat pe pagina web a Ministerului sănătății, secțiunea Transparența decizională, <https://ms.gov.md/transparența-decizională/consultari-publice/anunturi-proiecte-supuse-consularilor-publice/>, și pe platforma <https://particip.gov.md/ro>.

MINISTRU

Ala NEMERENCO